



Lierne kommune

Det gode vertskap



Kommunal planstrategi 2020-2023

Vedtatt av Lierne kommunestyre 18.2.2021

Innhold

Innledning.....	3
Plikt til å utarbeide planstrategi.....	3
Nasjonale forventninger	3
Kommunens planverk	4
Status - Utviklingstrekk.....	6
Befolkningsutvikling.....	6
Arbeidsliv og verdiskaping	9
Samfunnssikkerhet og beredskap	10
Arealbruk.....	10
Miljø - Energi, klima og vern.....	11
Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø	11
Boligsituasjon.....	12
Mål for planarbeidet	12
FNs bærekraftsmål.....	13
Vedlegg	13

Forsidefoto:

«Krever sterk rygg å bære storsteinen til toppen av fjellet.»

Innledning

Plikt til å utarbeide planstrategi

Kommunen har etter plan- og bygningslovens (PBL) § 10-1 plikt til å utarbeide en kommunal planstrategi minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter kommunestyrets konstituering.

Hva bør en planstrategi inneholde?

Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge det videre planarbeidet. Kommunal planstrategi skal omfatte kommunens strategiske valg knyttet til lokal samfunnsutvikling. Det gjelder både langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunenes planbehov i valgperioden. Strategien bør inneholde:

- beskrivelse av utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø
- retningslinjer for langsiktig arealbruk
- vurdering av sektorenes planbehov
- vurdering av prioriterte planoppgaver og behovet for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Beskrivelse av utviklingstrekk og utfordringer må tilpasses lokale forhold, og kan f.eks. bygge på data som rapporteres gjennom KOSTRA. Planstrategien skal ikke være mer omfattende enn nødvendig for å ta stilling til hvilke planoppgaver som bør prioriteres, f.eks. om gjeldende kommuneplan fortsatt skal gjelde uten endringer, eller om den skal revideres helt eller delvis.

Rettslig status

Planstrategien er ikke formelt bindende. Dersom kommunen ønsker å avlyse eller utsette en større planoppgave som inngår i planstrategien, bør dette skje gjennom endring av planstrategien der de ordinære prosessregler følges. Kommunen kan når som helst sette i gang nytt planarbeid ut over planstrategien. Avklaring av planbehovet vil da skje gjennom den ordinære planprosessen.

Nasjonale [forventninger](#)

Regjeringen vil formidle den nasjonale prioriterte politikken på en tydelig måte, slik at planleggingen i fylkeskommuner og kommuner kan skje effektivt og til beste for innbyggerne i hele landet. Regjeringen legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

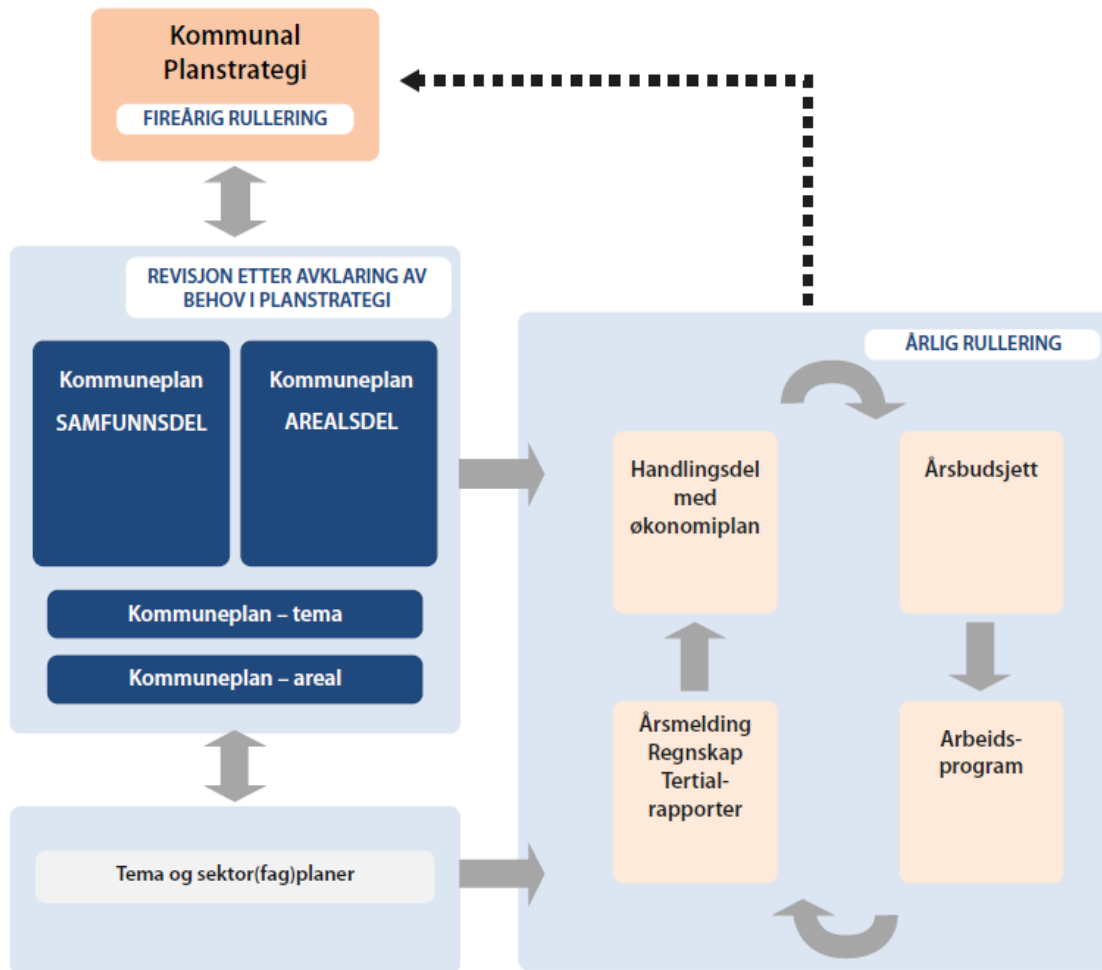
Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.



Det er verken hensiktsmessig eller mulig for kommunen å fokusere på alle 17 bærekraftsmålene i den kommunale planleggingen. Det vil derfor være viktig å velge ut de som er realistisk sett er aktuelle og de som kommunen har ressurser til å følge opp.

Kommunens planverk

Kommunen har en overordnet kommuneplan som er delt i to hoveddeler, arealdel og samfunnsdel. Det er kun arealdelen som er juridisk bindende. I tillegg har kommunen en rekke fag-/temaplaner, reguleringsplaner, årsplan, økonomiplan og årlig budsjett.



Figur 1. Figuren viser skjematisk et generelt kommunalt planhierarki.

Årsplan for Lierne kommune 2020 og mål og tiltak 2020-2023 - Gjennomgående satsningsområder:

- **Offensiv vekstkommune**
Ekstra offensiv under omstillingsperioden fram t.o.m. første halvår 2021.
- **Optimisme og framtidstro**
Framsnakke og utøve kommunens verdier; Tillit, respekt, åpenhet og **optimisme**.
- **Folkehelse, med utgangspunkt i oversiktsdokumentet over folkehelsen i Lierne kommune.**
Nytt oversiktsdokument Folkehelse utarbeides høsten 2019 samt et nytt folkehelseprosjekt i samarbeide med Trøndelag Fylkeskommune 2019-22 med fokus på Psykisk helse.
- **Universell utforming**
Både bygninger og framkommelighet skal være universelt utformet.
- **Digitalisering**
Aktivt med i «Strategi for felles satsing på digitalisering mellom kommunene i Namdalen», herunder kompetanseløft i digitaliseringssatsing f.o.m. høsten 2019.
- **Trygghet**
Lege, ambulanse, politi, brann m.fl. tilstede i bygda. Utvikle «nabosamvirke»

Status - Utviklingstrekk

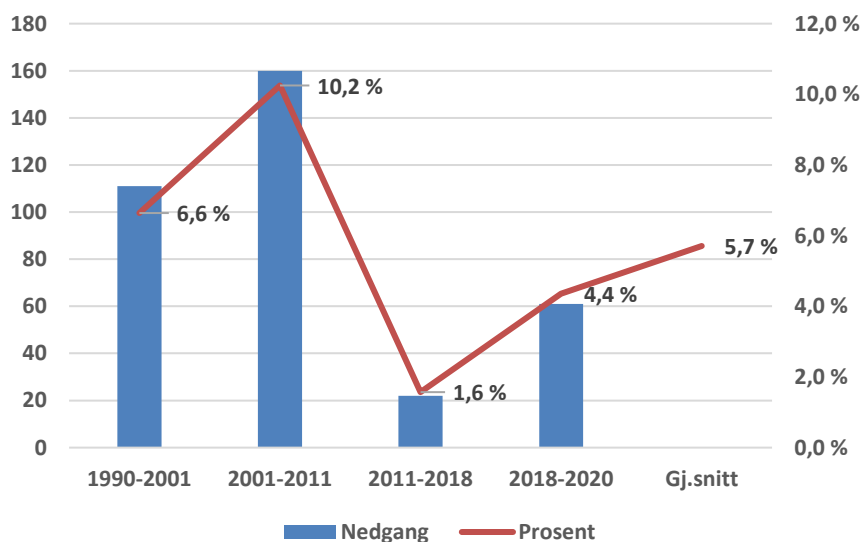
Befolkningsutvikling

Tabell 1. Viser folketallsutviklingen fra år 1920 og fram til og med 2020 (andre kvartal).

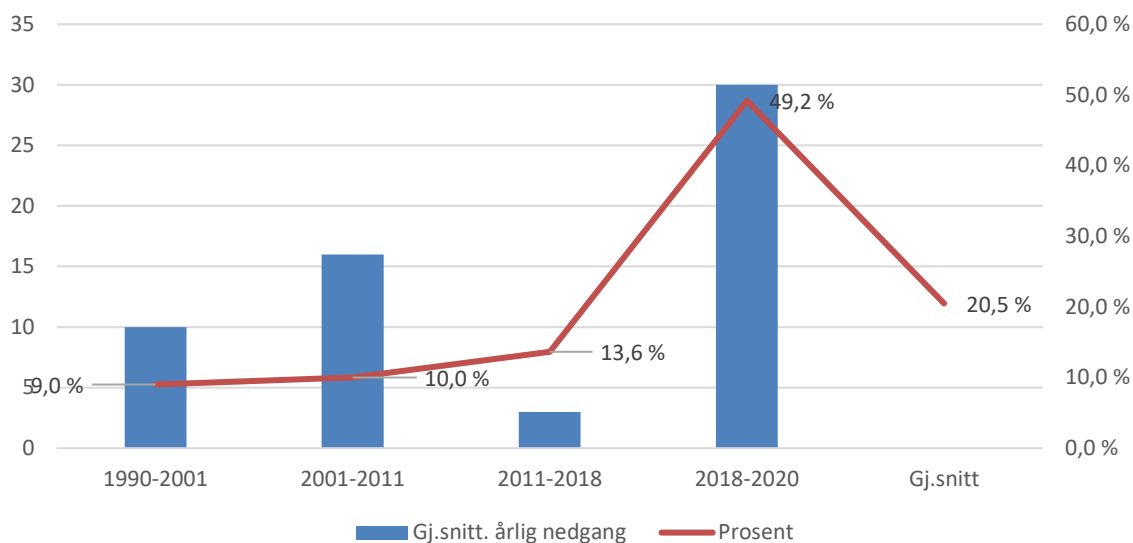
Kilde: SSB

År	1920	1930	1946	1950	1960	1970	1980	1990	2001	2011	2015	2018	2020
	1678	1793	1816	1895	2092	1913	1834	1672	1561	1401	1394	1379	1340

Fra år 1920 var det en positiv befolkningsutvikling i Lierne, med en vekst fra 1678 til 2092 i år 1960. Fra år 1960 har det vært en negativ befolkningsutvikling fra 2092 til 1401 i år 2011. I 10 års perioden 2001-2011 var det en reduksjon i folketallet på 10 prosent. I perioden 2011-2018 var reduksjonen 1,6 prosent. I den siste 2 års perioden har det igjen vært en økning i nedgangen.



Figur 2. Viser befolkningsnedgangen i periodene 1990-2001, 2001-2011, 2011-2018 og 2018-2020 i antall og prosent. Periodene er henholdsvis 10, 11, 7 år og 2 år lange, og dermed ikke direkte sammenlignbare. Men figuren viser allikevel at det er en økning i nedgangen i folketallet.



Figur 3. Viser gjennomsnittlig årlig befolkningsnedgang i periodene 1990-2001, 2001-2011, 2011-2018 og 2018-2020 i antall og prosent.

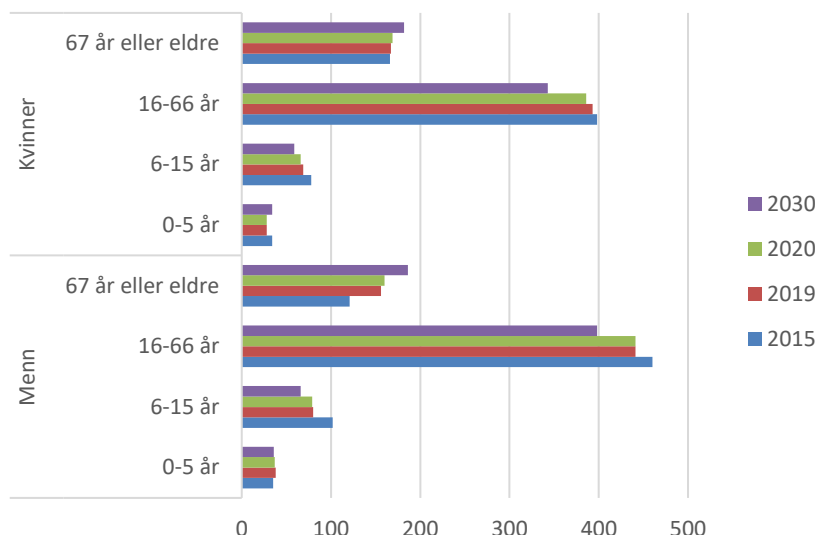
Tabell 2. Viser kvartalsvis endring i folketallet, fordelt på fødte, døde, fødselsoverskudd, innvandring og utvandring i perioden 2013 1. kvartal til og med 2016 1. kvartal. Kilde: SSB

	2018K1	2018K2	2018K3	2018K4	2019K1	2019K2	2019K3	2019K4	2020K1
Fødde	1	2	4	3	4	2	4	0	3
Døde	5	2	4	6	4	2	6	3	3
Fødselsoverskudd	-4	0	0	-3	0	0	-2	-3	0
Innvandring	2	0	5	2	1	0	9	7	4
Utvandring	1	1	1	3	0	2	5	0	3
Innflytting, innlands	7	25	11	14	4	6	4	4	7
Utflytting, innlands	12	6	12	16	8	5	31	10	6
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring	-4	18	3	-3	-3	-1	-23	1	2
Folkevekst	-8	18	3	-6	-3	-1	-25	-2	2

Tabell 3. Viser folketallsutviklingen fordelt på kjønn, alder og samlet, i perioden 2015-2019. Samt framskrevet utvikling fram til 2020 og 2030. Kilde: SSB

					Hovedalternativet				Sterk aldring			
		2015	2019	Endring %	2020		2030		2019	2020		2030
Menn	0-5 år	35	38	8,6 %	37	-2,6 %	36	-5,3 %	38	36	-5,3 %	33
	6-15 år	102	80	-21,6 %	79	-1,3 %	66	-17,5 %	80	79	-1,3 %	65
	16-66 år	460	441	-4,1 %	441	0,0 %	398	-9,8 %	441	439	-0,5 %	388
	67 år eller eldre	121	156	28,9 %	160	2,6 %	186	19,2 %	156	162	3,8 %	193
Kvinner	0-5 år	34	28	-17,6 %	28	0,0 %	34	21,4 %	28	26	-7,1 %	31
	6-15 år	78	69	-11,5 %	66	-4,3 %	59	-14,5 %	69	67	-2,9 %	56
	16-66 år	398	393	-1,3 %	386	-1,8 %	343	-12,7 %	393	385	-2,0 %	337

	67 år eller eldre	166	167	0,6 %	169	1,2 %	182	9,0 %	167	170	1,8 %	185	10,8 %
Samlet		1394	1372	-1,6 %	1366	-0,4 %	1304	-5,0 %	1372	1364	-0,6 %	1288	-6,1 %



Figur 4. Viser folketallet i tabell 3 grafisk fordelt på alder og kjønn, for årene 2015 og 2019. For 2020 og 2030 er det hovedalternativet for framskriving som er vist.

Hovedtrenden er at det totalt blir færre innbyggere, men samtidig flere eldre innbyggere. I følge framskrevet utvikling (hovedalternativet) skal det være 1366 innbyggere i Lierne i 2020 og 1364 for alternativet sterk aldring. Pr. andre kvartal var innbyggertallet 1340. For 2030 er framskrevet innbyggerantall 1304 for hovedalternativet og 1288 for sterk aldring.

Tabell 4. Viser samlet folketallsutviklingen i perioden 2005-2015. Samt framskrevet utvikling fram til 2020 og 2030. (SSB Middels nasjonal vekst)

			Framscrevet utvikling			
2005	2015	Utvikling i %	2020	Utvikling i %	2030	Utvikling i %
1509	1394	-8 %	1324	-5 %	1271	-4 %
Faktisk folketall 2020			1340			

I perioden 2001-2011 var det størst prosentvis nedgang i gruppen 0-5 år (36 %), og størst prosentvis økning 67 år eller eldre (2 %). Når det gjelder tallmessig endring er det aldersgruppen 16-66 år som har størst nedgang med 80, og kun 67 + som har en tallmessig økning med 5.

Utfordringen for lokalsamfunnet Lierne er at det blir færre arbeidstakere til å løse arbeidsoppgavene, færre personer som bidrar med skatteinntekter og at kommunen får lavere inntekter gjennom reduserte overføringer. Nedgangstallene for perioden 2010-2015 viser imidlertid en tendens til å flate ut. Det vil være positivt og viktig å greie å forsterke denne trenden.

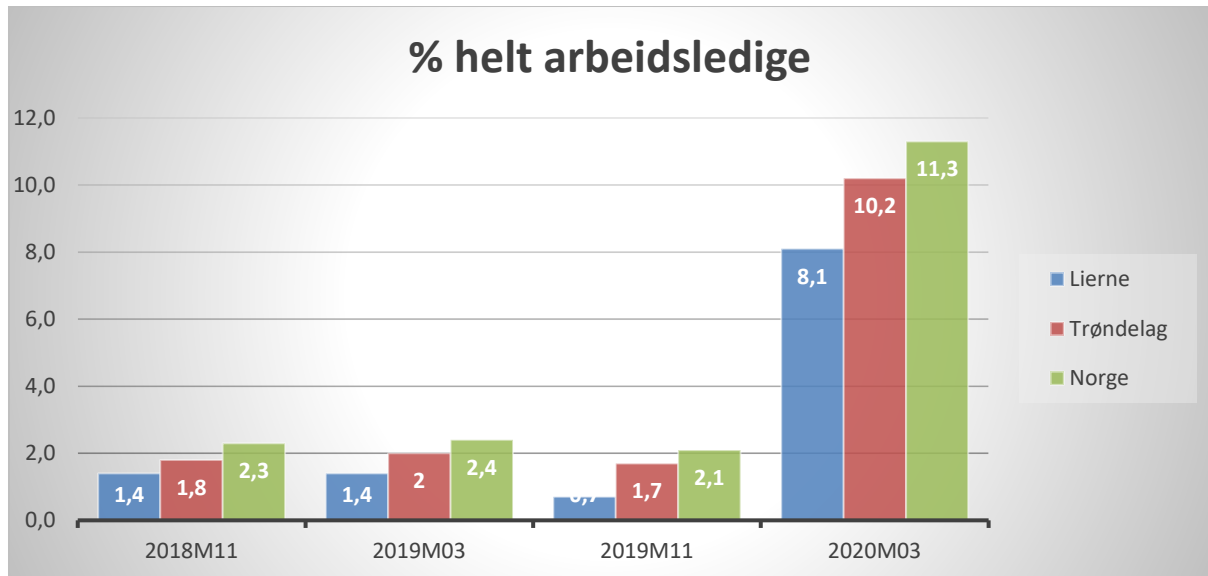
Nedgang i innbyggertallet er hovedutfordring nr. 1.

FNs bærekraftsmål

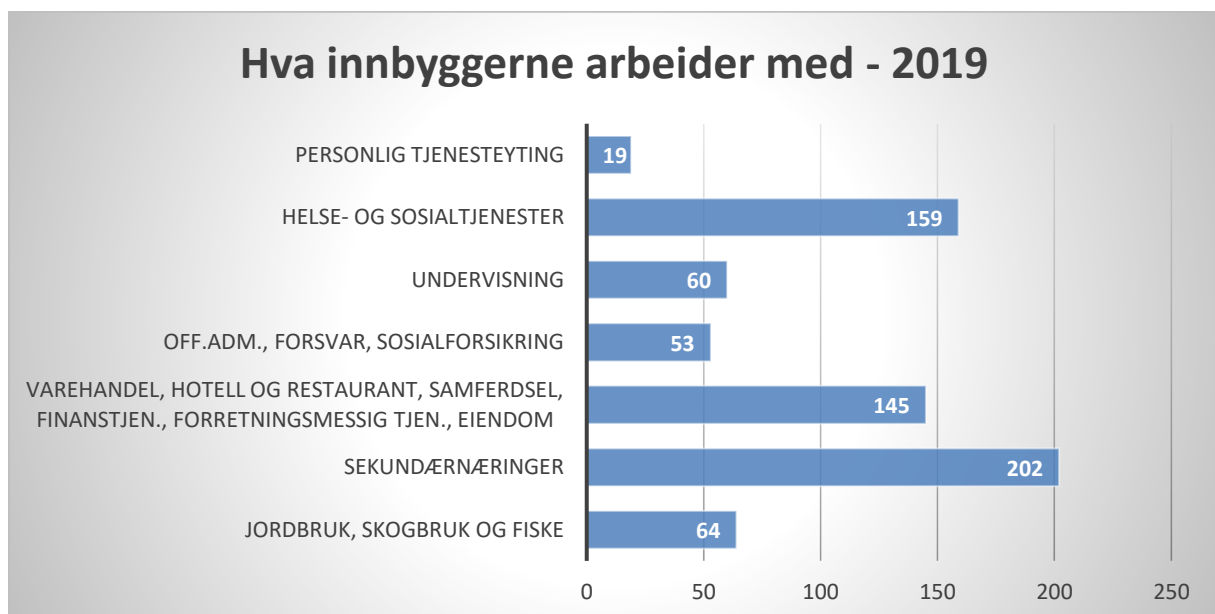
- God utdanning
- Innovasjon og infrastruktur

Arbeidsliv og verdiskaping

For Lierne var ved utgangen av 2019 arbeidsledigheten på 0,7 prosent. Økningen til 8,1 prosent i mars 2020 skyldes utbruddet av Covid19. Som det framkommer av figuren under så er ledigheten markert lavere i Lierne enn i fylket og landet.



Figur 5. Viser ledigheten i Lierne ved utgangen av 2018 og 2019, samt i mars 2020 sammenlignet med fylket og landet.



Figur 6. Viser hovedinndelingen i hva de sysselsatte jobber med. Oversikten omfatter totalt 702 personer, som utgjør 51 prosent av alle innbyggerne (1372) i 2019. Av det resterende antall innbyggere er 40 prosent 15 år og yngre og 67 år og eldre.

Den kommunale planleggingen må legge til rette for videreutvikling av eksisterende næringer og ikke minst fokus på potensielle nye satsningsområder.

Det pågående omstillingsprogrammet fokuserer på utvikling og vekst innen eksisterende næringer, og utvikling av potensielle nye næringer. Økt vekst innen eksisterende næringer og etablering av nye næringer vil kunne gi en dobbelt effekt. Økt tilflytning og at det blir enklere å rekruttere arbeidskraft til bedrifter i vekst.

FNs bærekraftsmål

- Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- Innovasjon og infrastruktur
- Samarbeid for å nå målene

Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen har ansvar for befolkningens sikker- og trygghet. Kommunen plikter å gjennomføre overgripende risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyse) og utarbeidelse av beredskapsplaner, jfr. § 14 i lov om kommunal beredskapsplikt. Kommunen skal fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv., jfr. § 3-1 i PBL.

Topografien i kommunen er av slik karakter at risikoen for alvorlige naturkatastrofer er relativt lav. Likeledes er det relativt lite trafikk men en relativt høy andel tunge/lange kjøretøy (ÅDT, andel lange kjøretøy 17%) og andre risikoaktiviteter ("farlig industri") i kommunen.

Overordnet ROS-analyser er fra 2018, og planlegges revidert i 2021. Krise- og beredskapsplan er fra 2018 og planlegges revidert i 2020 og 2022. Det planlegges å gjennomføre en klima-ROS i 2021.

FNs bærekraftsmål

- (Innovasjon og) infrastruktur
- Samarbeid for å nå målene

Arealbruk

Kommuneplanens gjeldende arealdel ble vedtatt februar 2018 og stadfestet av Kommunal og moderniseringsdepartementet i august 2019. Det planlegges en rullering av arealdelen i 2020.

Skal framtidige arealplaner oppfylle oppgavene og hensynene i § 3-1 i PBL må planene i stor grad utarbeides og prioritere ut i fra lokale forutsetninger og ressurser, innenfor ytterammen av de nasjonale forventninger og regelverk. Bl.a. vil det være viktig å utnytte handlingsrommet i plan- og bygningsloven.

FNs bærekraftsmål

- Bærekraftige (byer og) samfunn

- Liv på land

Miljø - Energi, klima og vern

Det forventes våtere, varmere og villere vær i framtiden. Dette skyldes globale klimaendringer som påvirker de store værssystemene rundt på jordkloden. Det er viktig at kommunen velger de "rette" løsningene innenfor lokale forutsetninger og økonomiske rammer.

I 2005 kom 93 prosent av kommunens totale energiforbruk fra fornybare energikilder (*vannkraft og biobrensel*). Prognosene for 2020 og 2025 er også 93 prosent (**Kilde:** NTE 2007). Kommunen er en netto leverandør av fornybar energi, gjennom Tunnsjø vannkraftverk som er eid av NTE.

Ca. en tredjedel av kommunens areal er vernet i form av nasjonalparker og naturreservat. I hovedsak er hele kommunen definert som reindriftsområde. Noe som medfører store begrensninger i den frie forvaltningen av arealene.

FNs bærekraftsmål

- Rent vann og gode sanitærforhold
- Bærekraftige (byer og) samfunn
- Ansvarlig forbruk og produksjon
- Samarbeid for å nå målene

Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Pr. utgangen av august har ikke Lierne hatt tilfeller av påvist Covid-19.

Kommunen har 2 idrettshaller med tilhørende svømmebasseng i tillegg til gode naturgitte forhold for å utøve varierte helsefremende utendørsaktiviteter. God helse er langt mer enn fysisk aktivitet, og den enkelte innbygger har hovedansvaret for sin egen helse. Kommunens hovedansvar er å legge til rette for at den enkelte skal ha muligheten til å gjøre fornuftige valg når det gjelder fysisk og psykisk helse.

Kommunen har et aktivt kulturliv med bl.a. revy, musikk. mv. Utenom idrettsaktiviteter mangler kommunen organiserte ungdomsaktiviteter.

Kommunen har 2 barnehager og full barnehagedekning. Videre har kommunen 2 skoler med både barne- og ungdomstrinn. Både skole og barnehage skårer høyt på elev- og brukerundersøkelser. I sammen med lav kriminalitet, lite forurensning og støy gir dette et godt oppvekstmiljø.

Oversiktsdokument Folkehelse er et dokument som må oppdateres og rullers jevnlig for å fungere som et «levende» folkehelsedokument. Sist oppdatert i 2020.

FNs bærekraftsmål

- God helse
- God utdanning
- Rent vann og gode sanitærforhold
- Anstendig arbeid (og økonomisk vekst)

Boligsituasjon

Pr dato er det 11 ledige tomter i boligfeltet i Mebygda, hvor arbeidet med opparbeiding av vei, vann og avløp er gjennomført. I tillegg er det regulert et boligareal på ca. daa, hvor det bør være mulig å få plassert inntil 5 tomter. I feltet Hovden er det 4 tomter. På Jule er det 6 ledige tomter. I tillegg er det etablert et borettslag med foreløpig 3 boenheter. Det er regulert areal til oppføring flere enheter når etterspørselen oppstår. I Kvelia er det 12 ubebygde tomter i Jevrum boligområde (*Ikke opparbeidet infrastruktur.*).

I revidert reguleringsplan for Sandvika boligfelt er det satt av 40 dekar til ny boligbebyggelse. Det er krav om detaljregulering, så med god detaljplanlegging vil dette arealet kunne dekke behovet for boligtomter i lang tid framover. I tillegg finnes det noen større tomter hvor det absolutt er en mulighet for fradeling av tomter, og noen ubebygde tomter innimellom eksisterende bebyggelse. Totalt sett bør det absolutt være realistisk å kunne realisere flere titalls boenheter i Sandvika.

I tillegg er det en total kvote/ramme på 30 boliger i LNFR-område spredt bebyggelse, i gjeldende arealdel av kommuneplan.

FNs bærekraftsmål

- (Innovasjon og) infrastruktur
- Samarbeid for å nå målene

Mål for planarbeidet

Kommunens planer skal være utviklings- og styringsverktøy som skaper forutsigbarhet og klare rammer for kommuneorganisasjonen, næringslivet, innbyggerne og andre brukere av kommunens arealer og tjenester.

I alt planarbeid skal det prioriteres å lage konkrete og enkle planer som fokuserer på målbare tiltak, som er realistiske å gjennomføre innenfor tilgjengelige ressursrammer (*menneskelige og økonomiske*).

"Ingen planer blir proporsjonalt bedre for hver ekstra side med selvfølgeligheter og runde formuleringer."

Tiltak i perioden 2020-2023

Prioriterte planbehov/-oppgaver

- Rullering av kommuneplan

- Arealdelen (En enkel revidering/oppdatering i 2021)
- Samfunnsdelen (2021)
- Klima-ROS (2021)
- Kommunal planstrategi (2021 – revidering). Ved revideringen er det en prioritert oppgave å gå gjennom hvilke planer organisasjonen må ha.

FNs bærekraftsmål

Lierne kommune vil fokusere spesielt på følgende bærekraftsmål.

- 3 God helse (1)
- 4 God utdanning (2)
- 6 Rent vann og gode sanitærforhold (2)
- 8 Anstendig forbruk og produksjon (2)
- 9 Innovasjon og infrastruktur (4)
- 11 Bærekraftige (byer og) lokalsamfunn (2)
- 12 Ansvarlig forbruk og produksjon (1)
- 15 Livet på land (1)
- 17 Samarbeid for å nå målene (4)

Nummeret foran korresponderer med FNs bærekraftsmålnummer, Tallet i parentes viser hvor mange temaer bærekraftsmålet er implementert i.

I revidert kommunal planstrategi vil Lierne ha en målsetning om en tettere kobling mot FNs bærekraftsmål i det kommunale planverket. Ved rullering av de ulike planene skal FNs bærekraftsmål inn i planene.

Vedlegg

1. Planoversikt - Skjematisk vurdering av gjeldende og nye planer

Vedlegg 1

Planoversikt - Skjematisk vurdering av gjeldende og nye planer

Planens navn	Vedtatt år	Rullering/Utarbeiding – Planlagt vedtatt				Ansvarlig
		2020	2021	2022	2023	
Plan- og utvikling						
Kommuneplanens arealdel 2017-2025	2018 ¹⁾		Rulleres			Kommuneplan- legger
Klima-ROS			Vedtas			
Oppvekst						
Kompetanseplan for videreutdanning grunnskolene i Lierne	2020		Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekst og kultursjef
Kompetanse-kvalitetsutviklingsplan for barnehageansatte i Indre Namdal og Lierne kommune	2014		Rulleres			Oppvekst og kultursjef
Kvalitetsutviklingsplan for skolene i IN og Snåsa	2020		Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekst og kultursjef
Plan for overganger/Hybelskoleplan		Vedtas	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekst og kultursjef
Plan for overgang mellom barnehage og skole/SFO	2019	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekst og kultursjef
Helhetlig plan for entreprenørskap for barn og unge i Lierne	2019	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekst og kultursjef
Kommunedelplan idrettsanlegg	2019	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekst og kultursjef
Årsplaner i skoler og barnehager	Årlig	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekst og kultursjef
Kommunal handlingsplan for arbeid med kap 9a (herunder også mobbeplan)	2019	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekst og kultursjef
Plan for systematisk kvalitetsarbeid i «Lierneskolene»		Vedtas	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekst og kultursjef
Kulturminneplan		Vedtas	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Oppvekst og kultursjef
Helse og omsorg						
Helse- og omsorgsplan			Vedtas			Helse- og omsorgssjef
Plan for habilitering og rehabilitering	2002	Vedtas				Helse- og omsorgssjef
Smittevernplan	2009		Rulleres			Helse- og omsorgssjef
Kompetanseplan	2018		Rulleres			Helse- og omsorgssjef
Bemanningsplan	2020					Helse- og omsorgssjef
Plan for psykososialt kriseteam	2018			Rulleres		Helse- og omsorgssjef
Plan for forebyggende arbeid barn og unge	2016		Rulleres			Helse- og omsorgssjef
Ruspolitisk handlingsplan				Rulleres		Helse- og omsorgssjef

Oversiktsdokument Folkehelse	2020				Rulleres	Helse- og omsorgssjef
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner	2015				Rulleres	Helse- og omsorgssjef
Plan for helsemessig og sosial beredskap i Lierne kommune	2004	Vedtas				Helse- og omsorgssjef
Psykatriplan	2013			Rulleres		Helse- og omsorgssjef
Demensplan	2011			Rulleres		Helse- og omsorgssjef
Ruspolitisk handlingsplan IN	2019/20		Rulleres			Helse- og omsorgssjef
Sentrale styringsorganer						
Kommunal planstrategi	2016	Vedtas				Rådmannen
Kommuneplan - Samfunnsdelen	2018		Rulleres			Rådmannen
Krise- og beredskapsplan	2018	Rulleres		Rulleres		Rådmannen
Plan for kriseinformasjon	2014	Rulleres		Rulleres		Rådmannen
Risiko- og sårbarhetsanalyse	2018		Rulleres			Rådmannen
Årsplan- og økonomiplan	2019					Rådmannen
Boligpolitisk handlingsplan	2016	Vedtas		Rulleres		Rådmannen
Næringsplan (inkl. omstillingsplan)	2018		Rulleres			Rådmannen
Næringsvennlig kommune	2016		Rulleres			Rådmannen
Arkivplan	2020	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Stabsleder
Trafikksikkerhetsplan	2018					

¹⁾ Stadfestet 5.8.2019 av Kommunal og moderniseringsministeren